

Франциско де Миранда на Балканите: забравената балканска одисея на „Предшественика“ на южноамериканската независимост

д-р Симеон Симеонов

През лятото на 1786 г. Франциско Миранда, венецуелски генерал и бивш участник в Американската война за независимост, посещава османските Балкани. Благодарение на грижливо пазения му дневник, съхраняван в Националния архив в Каракас (Венецуела), повече от два века по-късно можем да добием ясна представа за едно от първите посещения, свързващи Югоизточна Европа с Латинска Америка.

Макар и непознат за повечето европейски и северноамерикански изследователи, Миранда е един от най-значимите борци за независимост в Латинска Америка заради броя на революциите в които участва и огромното влияние, което оказва върху други революционни лидери. В латиноамериканската историография приносът му за националноосвободителните борби на континента е съпоставян с този на Симон Боливар и Хосе де Сан Мартин. Редом с тях той е обявен за един от „Освободителите“ (Libertadores) на Латинска Америка от испанско владичество.

Въпреки това широко признание, пътешествието на Миранда в османските Балкани през 1786 г. остава недостатъчно проучено. Позовавайки се на дневниците на венецуелския генерал, тази лекция има за цел да анализира ролята на Балканите в неговата революционна биография и да преосмисли *транс-атлантическата* траектория на националноосвободителните движения от края на XIX – началото на XX век. Акцент ще бъде поставен върху определени специфики на балканската политика – особеностите на консулските отношения, (пре)наситеността на имперски политики и локалната съпротивата срещу „ориенталския деспотизъм“, като определящи вектори за оформящата се у Миранда революционна идеология.